

Salgótarján Megyei Jogú Város
Népjóléti Iroda

Szám:21832/2014.

Javaslat

**a Dornyay Béla Múzeum és a Balassi Bálint Megyei Könyvtár 2014-2018-ig tartó
időszakra szóló stratégiai terveinek jóváhagyására**

Tisztelt Bizottság!

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (továbbiakban: Kultv.) 50. § (2) bekezdés a) pontja, valamint a 68. § (1) bekezdés d) pontja rendelkezik arról, hogy a fenntartó hagyja jóvá a megyei hatókörű városi múzeum, valamint a megyei könyvtár stratégiai fejlesztési tervét.

A Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata fenntartásában működő Dornyay Béla Múzeum (3100 Salgótarján, Múzeum tér 2.; a továbbiakban: Múzeum), valamint a Balassi Bálint Megyei Könyvtár (3100 Salgótarján, Kassai sor 2.; a továbbiakban: Könyvtár) elkészítette a 2014-2018-ig tartó időszakra szóló stratégiai tervét (a továbbiakban: stratégiai terv). Az intézmények által benyújtott dokumentumok jogi és szakmai kontrollja megtörtént. A Múzeum, valamint a Könyvtár stratégiai terveit az előterjesztés 1. , valamint 2. mellékleteként csatoltam.

A Múzeum, valamint a Könyvtár az elmúlt évek statisztikai adatait és a társadalmi, gazdasági és technológiai tényezőket figyelembe véve fogalmazta meg stratégiájának tartalmát. A tervek szükségességét az információs társadalom, a mobil- és infokommunikáció fejlődése, a magas szintű szolgáltatás-kínálat bővülése, a múzeumi és a könyvtári alkalmazottak szerepének megnövekedése és az uniós pályázatokon való részvétel együttesen tette indokolttá. A Múzeum, valamint a Könyvtár valamennyi területére vonatkozóan olyan stratégiai, fejlesztési célokat tűzött ki, amelyben meghatározta a jövőképét, küldetésnyilatkozatát és az ehhez szükséges cselekvési terveket, elemzéseket. A stratégiai tervek elősegíthetik az intézmények hatékonyabb működését, tudatos megvalósításukkal a Múzeum, valamint a Könyvtár minden bizonnyal kiemelt kulturális centrumként, tudás- és közösségi központként szerepelhet majd Salgótarján kulturális palettáján.

A Kultv. 45. § (5) bekezdés b) pontja, valamint a 68.§ (3) bekezdés c) pontja értelmében az emberi erőforrások minisztere előzetesen véleményezi a Múzeum, valamint a Könyvtár stratégiai tervét. A stratégiai terveket megküldtem az Emberi Erőforrások Minisztériumának (a továbbiakban: EMMI). Az EMMI tájékoztatása szerint a stratégiai tervek véleményezése tárgyában küldött levelük postázása folyamatban van, ezért a későbbiekben csatoljuk az előterjesztéshez.

Az Önkormányzat és Szerveit Szervezeti és Működési Szabályzata 6. melléklete szerint a Népjóléti Bizottság - az Ügyrendi, Jogi és Közbeszerzési Bizottság véleménye alapján - dönt a Múzeum, valamint a Könyvtár stratégiai terveinek jóváhagyásáról. A stratégiai tervek az elfogadás után válnak érvényessé és elérhetővé az intézmények honlapján.

Kérem a **Tisztelt Bizottságot** a határozati javaslat elfogadására.

Határozati javaslat

1. Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlésének Népjóléti Bizottsága a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 50. § (2) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás, valamint az Önkormányzat és Szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 13/2013.(II.21.) rendelet 6. melléklete alapján jóváhagyja a Dornyay Béla Múzeum 2014-2018-ig tartó időszakra szóló stratégiai tervét az 1. melléklet szerint.

Felelős: dr. Bercsényi Lajos bizottsági elnök

Határidő: azonnal

2. Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlésének Népjóléti Bizottsága a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 68. § (1) bekezdés d) pontjában kapott felhatalmazás, valamint az Önkormányzat és Szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 13/2013.(II.21.) rendelet 6. melléklete alapján jóváhagyja a Balassi Bálint Megyei Könyvtár 2014-2018-ig tartó időszakra szóló stratégiai tervét az 2. melléklet szerint.

Felelős: dr. Bercsényi Lajos bizottsági elnök

Határidő: azonnal

Salgótarján, 2014. június 12.

dr. Romhányi Katalin

irodavezető

1. melléklet a .../2014.(VI.26.) Öh. számú határozathoz

A DORNYAY BÉLA MÚZEUM STRATÉGIAI TERVE

2014-2018

Készítette: Shah Gabriella, Balogh Zoltán, Dr. Fodor Miklós Zoltán, Gulyás Gábor

Múzeumok (emlékezet + kreativitás) = társadalmi változás

„Nemcsak a múlt jelenvalóvá tétele fontos, hanem hogy a múzeumok a gyorsan változó világban képesek legyenek új feladatokkal szembesülni, s alkotó közösségeik révén a társadalmi felelősségvállalás, megújulás programjában is részt vállalni.”¹

ÁLTALÁNOS SZAKMAI TERV

A Dornyay Béla Múzeum mint Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata által fenntartott kulturális intézmény a város szívében helyezkedik el, ezért ennek megfelelően kell működnie: a város kulturális és tudományos vérkeringésének fenntartása az elsődleges feladata. Különösen fontos, hogy **nyitott legyen arra a városra, amelyben működik.** Regionális, országos és nemzetközi kapcsolatai révén aktívan kell gyakorolnia a kulturális, a tudományos és a pedagógiai feladatait. Kiállításai, programjai és kiadványai kapcsán Salgótarján és Nógrád megye kulturális életének szerves része kell, hogy legyen. A „Salgótarján-barát” múzeumnak nyitottnak kell lennie a formai és az elméleti megújulásra, a salgótarjáni és nógrádi művészek, a gyűjtők, a város lakói és a városba érkező vendégek felé, a városi és a megyei kulturális, oktatási intézményekkel összehangolt együttműködésre. Lényeges, hogy a városban és a megyében működő más kulturális és közgyűjteményi intézményeket ne konkurenciaként, hanem partnerként kezelje.

A Dornyay Béla Múzeum megfelelő irányú változtatások mellett az egyik leghatékonyabban működő kulturális és tudományos központ szerepét töltheti be. Színvonalas kiállítások, a kutató és feldolgozó munka révén a „*valóság és az elmélet*” találkozásának sajátos színtere kell, hogy legyen, egy olyan **„kultúrateremtő, kultúraközvetítő, kultúraegységessítő” központ**, amelynek léte Salgótarján városában és térségében a regionális kulturális fejlesztés szempontjából is elengedhetetlenül szükséges. A változás fontos területét képezik a múzeum népszerűsítését, a látogatók megnyerését elősegítő PR - stratégiák, amelyek a sajtó- és médiakapcsolatok ápolására, a látogatókra összpontosító attitűd kialakításának lehetőségére koncentrálnak.

Szükséges egy olyan fejlesztés megalapozása és megvalósítása, amelynek eredményeképp a Dornyay Béla Múzeum a régió meghatározó kulturális intézményévé válik, képes lesz az intézményi együttműködésre más múzeumi, kulturális, tudományos és oktatási szervezetekkel, tagintézményekkel, ill. a turizmus, a szabadidő eltöltés számára megfelelő kínálatot nyújt. Működése során képes lesz gyorsan reagálni környezete változásaira, ill. képes olyan helyzetet teremteni, amely számára előnyös.

Tevékenysége során minden szempontból megfelel a törvényes előírásoknak, a szakmai elvárásoknak, minőségi szolgáltatást nyújt partnerei felé.

---

¹ Az ICOMOS, az UNESCO műemlékvédelmi világszervezetének szlogenje

AZ INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA

Dr. Dornay Béla természettudós, régész, középiskolai tanár, helytörténeti kutató már az 1920-as években kezdeményezte egy múzeum megalapítását. Salgótarján első múzeuma 1959-ben nyílt meg, s 1969-től megyei múzeumi központként működött. 1980-ban költözött abba az újonnan felépített épületbe, melyben ma is működik, s mely 2006-ban műemléki védeltséget kapott. Az utóbbi évek több fenntartóváltását követően 2013. január 1-jétől Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata fenntartásában működik.

A gyűjtemények

Mint megyei hatókörű városi múzeum az alábbi gyűjtőkörökkel rendelkezik: történeti (tárgyi és dokumentum), ipar- és technikatörténeti, képzőművészeti, numizmatikai, régészeti és néprajzi. Az utóbbi két gyűjteményt 2013-ban hoztuk létre. Emellett jelentős a művelődéstörténeti és irodalomtörténeti anyaga is.

A múzeum **történeti tárgyi gyűjteménye** Nógrád megye 19-20. századi történetének tárgyi emlékeit őrzi. Jelenleg több mint 10 000 db tárgyat tartalmaz. A gyűjtemény túlnyomó részét - a múzeum gyűjtőkörének megfelelően - a szénbányászatra és a nagyiparra, az ipari és bányamunkásság életmódjára vonatkozó műtárgyak alkotják a munkaeszközöktől a gyáripari termékeken át a kolónialakások és a panellakások berendezéséig. Alapításától kezdve jelentős részét képezik a gyűjteménynek a politikátörténet tárgyi emlékei. A **történeti dokumentációs gyűjtemény** több gyűjteményegységre tagolódik.

A dokumentumtár, a plakát- és röplapgyűjtemény, a brosúra gyűjtemény, a fényképtár, a fotó-negatív tár, a képeslevelezőlap-gyűjtemény, a film- és hangtár, valamint a képes levelezőlap gyűjtemény műtárgyai képezik a dokumentációs gyűjteményt. Politikátörténeti profilunknak megfelelően jelentős a múzeum sajtótörténeti, különösen megyei vonatkozású sajtótörténeti emlékanyaga, valamint az igazolványtár. A gyűjteményben összesen több, mint 70. 000 műtárgy található, melyek az elmúlt százötven esztendő megyei történelmének máshol nem fellelhető, komplett írott és képi dokumentációs anyagát képezik.

A Dornay Béla Múzeum **képzőművészeti gyűjteménye** mintegy ötezer darabos. Gyűjtőkörünknek megfelelően elsődlegesen a hazai kortárs képzőművészet alkotásait gyűjtjük, országos és megyei viszonylatban egyaránt. A képzőművészeti gyűjtemény ezen belül több nagyobb egységre bontható. A legnagyobb és művészettörténeti szemmel legunikálisabbnak tekinthető gyűjteményegységünk a közel nyolcszáz darabos Mihályfi-gyűjtemény, mely az 1970-es évek végén került Nógrádba. Gyűjtőkörünk másik fontos profilja a kortárs megyei, illetve a megyéhez kötődő alkotók festményeinek, grafikáinak, plasztikáinak gyűjtése. Ez a sokszínű, sokrétű gyűjtemény véleményünk szerint átfogó képet rajzol a 20. és a 21. század hazai képzőművészetéről, felsorakoztatva a századelő nagy klasszikusait és a kortárs avantgárd képviselőit egyaránt, ugyanakkor hűen érzékelteti megyénk és városunk művészeti életét, jól reprezentálva egy-egy helyi alkotó életművének főbb állomásait is.

Az **irodalomtörténeti gyűjteményben** Bérczy Károly mellett Ferenczy Teréz, Lisznai Kálmán, Komjáthy Jenő, de a szécsényi kötődésű Krúdyak és Krúdy Gyula hagyatéka is megtalálható lánya, Krúdy Zsuzsa ajándéka által. Különösen jelentősnek tartjuk Balázs János anyagát, melyet komplexnek is nevezhetünk, hiszen festményei, grafikái mellett a múzeum őrzi

vallomásos prózai írásait, verseit kézirat formájában.

A Dornyay Béla Múzeum legújabb szakága a **régészet**. A múzeumi létszám ez év elejétől egy régész munkatárssal is gyarapodott. A beruházásokhoz kapcsolódó régészeti ásatásoknak és megelőző feltárásoknak köszönhetően megnövekedett a beérkező leletanyag. A gyűjtemény és a szakág további fejlesztéséhez egy további régész és egy gyűjteménykezelő alkalmazása szükséges, akik az adminisztratív ügyeket és a gyűjteményi feladatokat el tudják látni. A beruházásokhoz kapcsolódó régészeti munkák mellett tervásatásokat, azaz kutatási program keretében végzett régészeti feltárásokat is végezni kell. Ezeket különböző pályázatokból lehet finanszírozni. A tervásatás előnye, hogy nagyszámú leletanyag kerül a múzeumba, melyekből kiállítások és tudományos feldolgozások szülehetnek. Hosszú távú terv, hogy elkészüljön egy Nógrád megyét feldolgozó régészeti topográfia.

A MÚZEUM FELADATA

GYŰJTÉS – MEGŐRZÉS – FELDOLGOZÁS – BEMUTATÁS

A múzeum feladata a működési engedélyében meghatározott gyűjtőkörébe tartozó kulturális javak **gyűjteménygondozása**, ennek keretében azok gyarapítása, nyilvántartása, állományvédelme. Nélkülözhetetlen, hogy a múzeumunk a tevékenysége és a szolgáltatása révén ösztönözze a helyi társadalmat arra, hogy tagjai megértsék, megbecsüljék és magukénak tekintsék a múzeumi gyűjteményeket. Ezért törekszünk a folyamatos kapcsolattartásra a gyűjtőkkel és az alkotóművészekkel. A gyűjteménygyarapítási koncepciónk a különböző gyűjteményekre a következő: a történeti gyűjtemény esetében a salgótarjáni ipari üzemek tárgyainak gyűjtésére helyezzük a hangsúlyt. Ennek különös apropója az elkövetkezendő években megvalósuló új állandó kiállítás. A régészeti gyűjtemény kialakítása, rendszerezése folyamatban van, ugyanígy a néprajzi gyűjtemény megalapozása és kialakítása is a következő évek feladata. A képzőművészeti gyűjtemény a modern és kortárs képzőművészeti alkotásokat őrzi és gyarapítja. Az irodalomtörténet esetében összetett a feladat, hiszen a Madách és Mikszáth gyűjteményünk egy 2008-as Nógrád Megye Önkormányzata által hozott határozata alapján átkerül a Magyar Nemzeti Múzeum Palóc Múzeumába. Ennek átadása folyamatban van, s 2014. évben lezárul. A gyűjteménygyarapítás célja a történeti Nógrád megye irodalomtörténeti emlékeinek feltárása, gyűjtése, feldolgozása.

A **tudományos feldolgozás és publikálás** is a gyűjtemények mind szélesebb körű megismertetéséhez járul hozzá. De ezt a célt szolgálják az állandó és időszakos kiállítások, a közművelődési programok, és a kulturális javak digitalizálása is. A szakmai dolgozók kiemelt feladata a leltározás, a nyilvántartásba vétel, hiszen az állami támogatást is ennek függvényében kapja a múzeum. Az intézményben zajló tudományos feldolgozó, elemző tevékenység kapcsán fontos a múzeum szakmai-tudományos kompetenciáinak bemutatása. Továbbra is törekszünk saját kiadású kiadványok megjelentetésére, de törekszünk arra, hogy ezek **igényes kivitelűek és szakmailag pontosak legyenek**. Fontos feladatunk egy új kiadványstruktúra kialakítása, mely figyelembe veszi a különböző korosztályok igényeit.

Nélkülözhetetlen, hogy jelenjenek meg a gyűjteményi katalógusok és online is elérhető **adatbázisok**. Fontos a gyűjtemények minél hatékonyabb **digitalizálása**, hiszen az

mind a kiállítások tervezésében, mind a gyűjtemények virtuális bemutatásában valamint műtárgyvédelmi szempontból is segítséget jelent.

A múzeumi **műtárgyak megőrzése, biztonsága, valamint a gyűjtemények gyarapítása** továbbra is elsődleges szempont. Hiszen műtárgyak nélkül nincsenek kiállítások és nincs múzeum. A restaurálás és a műtárgyvédalom kiemelt figyelmet érdemel. A restaurálási és műtárgyvédelmi stratégia az aktuális fő kiállításokhoz igazodik. A műtárgyvédelmi pályázatokon továbbra is folyamatosan részt veszünk és beszámolunk. A gyűjteményi raktárakban a megelőző műtárgyvédalom szempontjai szerint őrizzük a gyűjteményeink műtárgyait. A gyűjteményeink értékes darabjait negyedéves ütemezésben tisztítjuk, konzerváljuk, restauráljuk. A képzőművészeti gyűjteményben folytatódik a Mihályfi – gyűjtemény grafikai lapjainak tisztítása, javítása, műtárgybarát környezetbe helyezése. A történeti dokumentációs gyűjteményben pedig a politikatörténeti plakátok és röplapok restaurálása, a történeti tárgyi gyűjteményben pedig az ipar-és életmód-történeti tárgyak restaurálása.

A hatékony szakmai munkához elengedhetetlen a könyvtári állomány rendezése, rendszerezése.

KÜLDETÉSNYILATKOZATUNK

A Dornyay Béla Múzeum elsődleges célja, hogy Salgótarján és Nógrád megye tudományos, kulturális és művészeti örökségének őrzője és közvetítője legyen.

Múzeumunk feladata, hogy felkutassa, összegyűjtse, tudományosan feldolgozza, bemutassa városunk és megyénk területén található történelmi, régészeti és néprajzi emlékeket. Gyarapítsa a megye történetében, kultúrájában és gazdasági életében jelentős szerepet játszó személyek és intézmények tárgyait, hagyatékát, különös tekintettel a nógrádi iparmedence gazdaság- és társadalomtörténetére. Meghatározó feladata továbbá a modern és kortárs képzőművészeti alkotások gyűjtése, s a nemzeti kultúrkincs részeként való őrzése.

Meggyőződésünk, hogy múzeumunk a tanulásnak, az ismeretátadásnak és a szabadidő eltöltésének magas színvonalú kínálatot nyújtó színtere. Célunk, hogy a széles körben végzett kutatási eredményeinket, a kulturális és a szellemi örökség javait kiállítások, kiadványok, előadások, múzeumpedagógiai foglalkozások és kutatószolgálatunk révén megismertessük az érdeklődő nagyközönséggel és a különböző szakterületek kutatóival helyi, országos és nemzetközi szinten. Fontosnak érezzük, hogy látogatóink több szempontból is megismerjék a múzeum gyűjteményeit, Salgótarján és Nógrád megye történetét, szerepét a magyar művelődéstörténetben. Kultúraközvetítő, közművelődési tevékenységünkkel hozzá kívánunk járulni az egész életen át tartó tanulás folyamatához. Ezért hangsúlyt helyezünk munkatársaink képzésére is, az ő szakértelmük múzeumunk sikerének a záloga.

Munkánk során nemcsak megyei, országos és határon túli múzeumokkal tartunk fenn szoros kapcsolatot, hanem a kulturális terület egyéb képviselőivel, illetve az idegenforgalmi ágazattal.

Munkatársaink múzeumi tevékenységük során betartják az etikai szabályokat, a törvényi és ágazati rendelkezéseket.

Kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy látogatóink múzeumunkra, mint a nemzeti

örökség ápolójára tekintsenek.

A múzeum stratégiai célja, hogy a küldetését a bel- és külföldi társintézményekkel, valamint a közönség legszélesebb rétegeivel történő együttműködése, kreativitása, eddigi, valamint jövőbeli eredményessége révén betöltse, hozzájárulva ezzel a közönség és a múzeumot létrehozó és fenntartó közösség jólétéhez és életminőségéhez.

MÚZEUM FIZIKAI JELLEMZŐI, FEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI

Salgótarján Európai Unió pályázatának köszönhetően a Múzeum teret is felújították, s Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata saját költségvetéséből a múzeumépület pirogránit burkolatának javításait is elvégezte. A tér és környékének felújítása kedvezően befolyásolhatja a város lakóinak és a városba érkező turisták múzeumhoz való viszonyát is, hiszen egy esztétikus környezetben bárki szívesebben tölti el az időt. A múzeum egy **látogatóbarát szemléletet** kialakításával még inkább hozzá tud járulni egy pozitív kép kialakításához.

A múzeum kiállítótere a múzeumépület emeletén és földszintjén, 1339 m²-en látogathatók. A földszinten található 2013-ban megnyílt Városi Galéria, és a 2006-ban, az ALFA program keretében megvalósult, műtárgyvédelmi és biztonsági szempontoknak megfelelő Képtár, ahol az országos hírű Mihályfi – gyűjteményt mutatjuk be. Az emeleten a „*Nógrád az újkorban*” című állandó kiállítás, és két időszakos kiállítások fogadására szolgáló kiállítóter helyezkedik el. A földszinten található a tanácskozó terem, ezenkívül az irodák és a mellékhelyiségek és egyéb kiszolgáló terek. A múzeumépület alagsorában raktárhelyiségek találhatóak: a tárgyi, fotónegatív-tár, a képzőművészeti átmenőraktár és egy tömörítő raktár.

A földszint átalakítása: a Dornyay Béla Múzeum épületének földszintjén megfelelő közönségfogadó tér (125 m²) áll rendelkezésre. A fogadóter átalakítása 2014-re terveink szerint elkészül. Igényként merült fel egy kávézó kialakítása is, mely szintén hozzájárul egy látogatóbarát környezet és egy nyitottabb múzeum megteremtéséhez.

A tanácssterem felújítása: A földszinti ún. tanácssterem kialakításánál a cél, hogy többfunkciós helyiséget kapjunk, méreténél fogva kisebb kiállítások fogadására alkalmas, s emellett megtarthatja tanácssterem funkcióját is, s konferenciák, múzeumpedagógiai foglalkozások, egyéb előadások helyszínül is szolgálhat.

A kiállítóterek felújítása: A nyertes TIOP pályázatnak köszönhetően 2015-re a II. számú emeleti kiállítóterem egy modern látványraktárrá és bemutatóraktárrá alakul át, s ennek során megfelelő körülményt tudunk biztosítani az üvegyűjteményünk műtárgyainak.

A nagyméretű kiállítóterek nem minden kiállítás fogadására alkalmasak. A vándorkiállítások és a nagy költségű tárlatok kisebb tereket igényelnek, ezért egy optimális helykihasználás mindenképpen szükséges. A terek mobilparavánokkal és egyéb modern eszközökkel – nagyobb építési munkák nélkül – átalakíthatók. Ehhez szükséges azonban belsőépítész szakemberekkel is konzultálni. A múzeum esetében a kiállítási infrastruktúra (paravánok, posztamensek) felújítása is elkerülhetetlen. A kiállítótereket mindenképpen törekedni kell a műtárgyvédelmi és biztonsági előírásoknak megfelelő kialakítására.

Gyűjteményi raktárak: A múzeumépület alagsorában az alábbi raktárhelyiségek találhatóak: a történeti - tárgyi (200 m²) a képzőművészeti átmenőraktár (200 m²) és egy

tömörítő raktár (80 m²), fotónegatív-tár raktára (20 m²). A múzeum épületén kívül elhelyezkedő raktárbázis (a Garzonház alatti raktár) összesen 640 m² hasznos alapterületű. (Részletezve: előkészítő (150 m²), bútorraktár (150 m²), képzőművészeti (100 m²) és 8 db 30 m²-es gyűjteményi raktár). A múzeumi raktár területét tekintve telített. Új gyűjtőkörökkel bővült a múzeum feladata, ezért szükséges a műtárgyvédelmi követelményeknek megfelelő raktározási kapacitásunk növelése. A fejlesztés keretein belül gondoskodni kell a **gyűjtemények biztonságos elhelyezéséről, a megnövekedett műtárgyállomány szakszerű, biztonságos raktározásáról.**

A már több, mint három évtizede működő központi fűtés hatalmas költségmegterhelést jelent az intézmény számára, hiszen a nyílászárók sem szigetelnek megfelelően. A Dornyay Béla Múzeum számára éves dologi kiadásainak legnagyobb hányadát a fűtés közüzemi költségek jelentik. A fűtési rendszer költséghatékony racionalizálásához energetikusok bevonása szükséges.

Sem a kiállítóterek, sem a szolgálati helyiségek világítása nem felel meg a követelményeknek, tűz- és balesetveszélyesek. Időszerűvé vált a **teljes villamos hálózat felújítása**, modernizálása. Az elöregedett szennyvízelvezető eternitsövek cseréje szükséges, mert a tömítetlenség miatt a szennyvíz a raktárhelyiségekbe szivárog, ami fertőzésveszélyes.

A tetőszerkezet állapota jelenti legnagyobb problémát, mivel az elöregedett szigetelés miatt az emeleti kiállítóterek beáznak. Ezzel egyidejűleg a csapadékvíz elvezető rendszert is fel kell újítani. Ennek megoldására pályázati, költségvetési forrásokat kell biztosítani. Az épület felújítása apró lépésekben, több ütemben valósítható meg.

AZ ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁS MEGÚJÍTÁSA ÉS ÚJ SZEMLÉLETŰ IDŐSZAKI KIÁLLÍTÁSOK ÉS PROGRAMOK

Egy múzeum az állandó és időszakos kiállításokkal fogalmazza meg kulturális üzenetét és kerül kapcsolatba a közönséggel.

A „látogatóbarát” múzeumra vonatkozó elképzelések Salgótarján város helyzetének és adottságainak figyelembevételével alakíthatók ki. A „*Nógrád az újkorban*” című állandó kiállítás szakmailag megalapozott, a látogatók kedvelik, ám felújítása szükséges. Lényeges, hogy szervesen beépüljünk a város életébe, ezért ezt az állandó kiállításunkkal is hangsúlyoznunk kell. Megyei hatókörű városi múzeumként kiemelten fontos, hogy egy 21. századi muzeológiai követelményeknek megfelelő interaktív várostörténeti kiállítás jöjjön létre, kitekintéssel a történeti Nógrádra is. Az új, interaktív elemekkel, multimédiás eszközökkel kibővített történeti kiállítás a múzeumi kollégák szakmai tudására építve az Alfa-program segítségével több ütemben, vagy más különböző hazai és az Európai Unió által támogatott pályázatokkal magas színvonalon megvalósítható. A koncepció szerint az új történeti kiállítás kiemelt témája az iparosodás és urbanizáció kapcsolata a nógrádi iparmedencében, az ipartelepítéstől a szocialista tervrendszerű iparosításig. A kiállítás kibővül a régészeti és néprajzi vonatkozású anyagokkal, tekintettel a látogatói igényekre is.

Névadónk Dr. Dornyay Béla életét és munkásságát bemutató állandó kiállítás létrehozásán is dolgozni fog a múzeumi szakgárda.

Fontos nyitása lenne a múzeumnak, hogy a Dornyay Béla Múzeum gyűjteményei az ország különböző múzeumaiban be tudjanak mutatkozni. Földrajzi fekvése miatt lényeges, hogy múzeumunk szlovákiai múzeumokkal is szorosan együttműködjön (Kékkő, Rimaszombat, Zólyom, Selmecebánya, Besztercebánya, Rozsnyó, Kassa, Rózsahegy, stb.). Újra

fel kell vennünk a kapcsolatot azokkal a múzeumokkal, melyekkel korábban hatékonyan tudtunk dolgozni. (Poprád, Losonc, stb.) A szlovákiai kollégák is szívesen partnerek lennének a közös munkában. Külföldi (szlovákiai, németországi) technikatörténeti múzeumokkal is feltétlenül fel kell venni a kapcsolatokat. Nagy nemzetközi összefogás révén érdemes mindenképpen kezdeményeznünk egy „Rimai Birodalom” történetét bemutató iparkiállítást.

A kiállítás- és a gyűjteményfenntartás mellett a múzeum fontos feladatai közé tartozik néhány kiemelt program és rendezvény megszervezése is. A foglalkozások és programok megvalósításában együttműködünk a város más közgyűjteményi és közművelődési intézményeivel, hiszen kedvező változást csak akkor érhetünk el, ha nyitottak vagyunk egymás értékei felé és közösségben gondolkodunk.

A Dornyay Béla Múzeum megyei hatókörű városi múzeum és ennek megfelelően a muzeológiai, múzeumpedagógiai, képzési és megelőző műtárgyvédelmi szakmai-módszertani központként kell működnie. Az alábbi intézményekkel történt meg a hálózat kialakítása: Bányászati Kiállítóhely (Salgótarján), Pásztói Múzeum, Kubinyi Ferenc Múzeum Szécsény, Hollókői Falumúzeum, Madách Imre emlékmúzeum (Csesztve), Mikszáth Kálmán emlékmúzeum (Horpács), Szlovák Tájház (Bánk).

2012-ig a Bányászati Kiállítóhely múzeumunk része volt. Ekkor átkerült a Salgótarjáni Közművelődési Nonprofit Kft-hez. A szakmai együttműködés megoldott, több rendezvényt, programot közösen szervezünk. A Bányászati Kiállítóhelyen látható műtárgyak a Dornyay Béla Múzeum gyűjteményéhez tartoznak. Módszertani központként a műtárgyvédelmi felügyelet is szakmai feladatunk.

A KÖZÖNSÉGGKAPCSOLAT ÚJ IRÁNYAI

Munkatársaink a múzeumi tanórákon a tanulói kompetenciák sokirányú fejlesztésére törekednek. Reméljük, hogy a salgótarjáni általános és középiskolákkal az együttműködés még szorosabbá válik, és a múzeumpedagógia beépülhet az iskolák mindennapi életébe is. A foglalkozásokat a Nemzeti alaptantervhez tudjuk igazítani, erősítve a gyerekek identitását. Gyakorlati terepet kívánunk nyújtani a gyerekeknek, hogy idegen nyelvű tárlatvezetést tartsanak az iskolai csereprogram során érkező tanulóknak. Ehhez előzetes felkészítő nyelvórákat tarthatnának a múzeumban. Ez beépülhet akár az önkéntes munkájukba is.

Kiemelt feladatunknak tartjuk a **gyermekeknek szóló kiállítások, vetélkedők és felnőtteknek szakkörök szervezését.**

Eddigi hagyományoknak megfelelően szívesen várjuk továbbra is a fiatalokat **önkéntes**, illetve **gyakornoki munkára**. Be tudjuk őket vonni többek között a rendezvények előkészületeibe, tárlatvezetésekbe (akár idegen nyelven is), a közösségi programokba, hiszen a múzeum egy közösségi hely.

A Dornyay Béla Múzeum Baráti Köre továbbra is fő pillére az aktív közönségkapcsolatok ápolásának. A Baráti Kör által szervezett programok továbbra is integráns részét képezik a múzeumi kínálatnak.

A múzeumok biztosítsanak mindenki számára egyenlő hozzáférést a gyűjteményekhez, a kiállításokhoz és a programokhoz, különös tekintettel a hátrányos helyzetűek, a fogyatékosokkal élők **esélyegyenlőségének** megteremtésére. A múzeum feladatai közé tartozik a karitatív tevékenység is. Ezt azáltal tudnánk megvalósítani, ha hátrányos helyzetű

gyermeket is fogadnánk múzeumi foglalkozásokra, szakkörökre például az anyaothonokból, a gyermekotthonokból, diákothonokból. Nemzetközi példák igazolják, hogy a kultúra segíti a **társadalmi felzárkóztatást**. Ennek érdekében a hátrányos helyzetű gyerekeknek is kínálnunk kell különböző múzeumi programokat.

A múzeumpedagógiai foglalkozásaink célja, a múzeumban felhalmozott anyagi és szellemi javak élményszerű tolmácsolása a pedagógia eszközeivel, illetve a múlt tárgyi és szellemi örökségét megbecsülő, a társadalmi problémák iránt érzékeny, múzeumlátogató generáció nevelése. Emellett kiemelten fontosnak tartjuk, hogy a salgótarjáni fiatalokban erősítsük a városhoz való kötődésüket és felismerjék és büszkéek legyenek a helyi értékekre.

PR-STRATÉGIÁK A MÚZEUM NÉPSZERŰSÍTÉSÉRE SAJTÓ ÉS MÉDIA, MÚZEUMI KOMMUNIKÁCIÓ

Múzeumunk legkiválóbb kiállítása, a leglátványosabb nagyrendezvénye is felesleges, ha a közönség nem értesül időben és megfelelő módon róla. Az intézmény publikus és mediális jelenléte a hatékony működés szempontjából elengedhetetlenül szükséges, amely a városi és országos szinten is egyaránt megerősítésre szorul. A sajtóügyek hatékonyságának elemzésekor nem szerencsés figyelmen kívül hagyni, hogy a helyi sajtó támogatása nélkül a legremekebb „médiatudatos kreativitás” is kudarcot vallhat.

A Dornyay Béla Múzeumnak is törekedni kell arra, hogy naprakészen, magyar és idegen nyelven egyaránt mindenki számára könnyen elérhető módon juthassanak hozzá a gyűjteményeikhez, kiállításaihoz és programjaihoz kapcsolatos információkhoz az érdeklődők. Ösztönöznünk kell a látogatóinkat a véleménynyilvánításra, és figyelembe kell venni és reagálni kell a megfogalmazott észrevételekre, kritikákra.

A MÚZEUM-ARCULAT ÉPÍTÉSÉNEK ELŐTTÜNK ÁLLÓ FELADATAI KÜLSŐ KOMMUNIKÁCIÓ

Lényeges foglalkozni a Dornyay Béla Múzeum vizuális arculatának megújításával. A funkcióknak megfelelő modern megjelenés napjainkban az üzleti és kulturális területen egyaránt alapvető követelménynek tekinthető. A jól eltalált logó, az információs táblák, a prospektusok az intézmény arculatának különösen hatékony hordozói lehetnek. A múzeumi hírlevél, honlap, közösségi oldalakon történő folyamatos megjelenés és egy múzeumi blog és virtuális vendégkönyv létrehozása napi kapcsolatot jelent nagyközönséggel.

HUMÁNERŐFORRÁS-FEJLESZTÉS

A humán erőforrás, vagyis az intézményben dolgozók munkája az egyik legfontosabb szakmai tőkénk. Az országban a megyei hatókörű városi múzeumok közül a Dornyay Béla Múzeum létszáma a legalacsonyabb. A fenntartóváltás következtében azonban lehetőség volt újabb szakemberek felvételére, akik a közönségkapcsolatot erősítik. Meg kell azonban oldani az új szakágankénti muzeológusok alkalmazását is, illetve a megnövekedett régészeti feladatok miatt egy második régész foglalkoztatását.

FORRÁSOK

A múzeum kapcsán a költségvetésben szereplő pénzügyi források megalapozzák, de teljes mértékben nem fedezhetik az intézmény megfelelő működési színvonalát. Továbbra is fontos a különböző magyar (Nemzeti Kulturális Alap, Magyar Művészeti Akadémia) és az Európai Unió által támogatott pályázatokon való részvétel. Lehetőség esetén múzeumunk csatlakozhat a regionális fejlesztési programokhoz.

Az állandó kiállítások átalakításához, újraépítéséhez nyújt segítséget az ALFA program, amelyet a Minisztérium ír ki, és célja a kiállítások látogatóbarát fejlesztése. A támogatás elnyeréséhez a teljes fejlesztési költség 10%-ának megfelelő saját forrást szükséges biztosítani, illetve garantálni az 5 évig tartó működtetést. Dornyay Béla Múzeum állandó kiállításainak modernizációjának fő pénzügyi forrását ez a pályázat nyújtja ütemezett megvalósítással, és pályázati tevékenységgel.

A múzeumnak mindenképpen meg kell keresni azokat a lehetőségeket, amelyek a múzeum hatékony működésének megerősítését szolgálják. Együttműködési megállapodás megkötése rendezvényszervező cégekkel, múzeumunk profiljába illő, az intézmény népszerűségét és jó hírét erősítő programok kapcsán (konferenciák, céges tréningek).

Az állandó és az időszakos kiállítások szponzorálására is **támogatói rendszert** kell kialakítani, amely pénzügyi, tárgyi vagy szolgáltatásbeli feltételekkel segíti a múzeum munkáját. Ehhez elsősorban a városban működő magáncégek és vállalkozások, pénzügyi szervezetek jelenthetik a legfőbb támogatói bázist.

A Dornyay Béla Múzeum munkatársaiként azon munkálkodunk, hogy térségünk kulturális értékeit őrizzük, mind szélesebb körben ismerté tegyük, intézményünk pedig tudományos műhelyként, kulturális és turisztikai központként működjön és bekapcsolódjunk az országos és nemzetközi kulturális vérkeringésbe.

Salgótarján, 2014. május 20.

Shah Gabriella
igazgató

2. melléklet a .../2014.(VI.26.) Öh. számú határozathoz

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár stratégiai fejlesztési céljai

2014-2018

Készítették: Molnár Éva igazgató
Ludasi Tünde igazgatóhelyettes

Salgótarján
2014

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár stratégiai fejlesztési céljai: 2014-2018

Helyzetkép

Intézményünk Nógrád megye legnagyobb nyilvános közkönyvtára.

A megyeszékhelyen belüli elhelyezkedése és megközelíthetősége jó.

Az előző évekhez képest mára jelentősen megváltoztak az olvasói igények, az olvasóközönség összetétele módosult. Világszerte megfigyelhető, hogy a technikai fejlődés és a társadalmi változások eredményeként a könyvtárakban a személyes használat kisebb visszaesése mellett a távhasználat kiemelkedően növekedett. Az informatika fejlődése, az internet-technológiák lakossági használatának terjedése átütő változásokat idézett elő az olvasói igények terén.

Könyvtárunk helyismereti gyűjteménye, és szakgyűjteményei által, az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer (a továbbiakban: ODR) szolgáltató könyvtárként országos hatókörű tevékenységet is folytat.

Az elmúlt időszakban megvalósult eredményeink:

Szervezetfejlesztés

- A felhasználói igények változásait gyorsan követő, hatékony könyvtárhálózat alakult ki Nógrád megyében.
- A települési könyvtári ellátás jelentősen javult. (melléklet 1. sz. táblázat)
- A tagkönyvtárak működési feltételei javultak, szolgáltatásaik bővültek.
- A könyvtári szolgáltatások során (a felhasználói igények kiszolgálásában, az információ és dokumentum hozzáférés biztosításában, a könyvtári munkafolyamatokban), valamint az intézményi működésben sikeresen alkalmaztuk a modern információ technológia által nyújtott lehetőségeket.
- A TIOP pályázatnak köszönhetően számítástechnikai fejlesztést hajtottunk végre.

Szolgáltatásfejlesztés

- Az alapszolgáltatásokat a könyvtár maradéktalanul közvetítette.
- Különgyűjteményeink a speciális olvasói igényeket hatékonyan szolgálták (melléklet 2. sz. táblázat).
- Az információ technológiát hatékonyan alkalmaztuk a könyvtári szolgáltatások területén: Könyvállományunk 100 %-a elektronikusan feltárássra került. Állományunk a Magyar Országos Közös Katalógus (MOKKA) és az ODR adatbázisokból is elérhető. Bevezettük a számítógépes kölcsönzést. Tájékoztató tevékenységünk során elektronikus adatbázisokat alkalmazunk, intézményünk a Nemzeti Audiovizuális Archívum (NAVA) és e-Magyarország pontként működik. A hatékony információszolgáltatás érdekében alkalmazzuk a modern technikai eszközöket, lehetőségeket: e-mail, szkennelés, digitális fényképezés, felolvasógép stb.
- Használóképzést szerveztünk valamennyi korosztálynak (melléklet 3. sz. táblázat).
- Részt vettünk országos olvasásnépszerűsítő, olvasásfejlesztő kampányokban (melléklet 4. sz. táblázat).
- Helyi és megyei programokat szerveztünk könyv és könyvtárhasználat népszerűsítésére, hatókörünk bővítése céljából.
- Rendezvényeinknek is köszönhető, hogy a személyes könyvtárhasználat adatai évről évre emelkedést mutatnak (melléklet 5. sz. táblázat).
- A technikai fejlődés, a digitális írástudás terjedése és az elektronikus szolgáltatásaink eredményeként egyre népszerűbb a távhasználat (melléklet 6. sz. táblázat).

Gyűjteményfejlesztés

A könyvtári gyűjtemény:

- Tartalmilag lefedi az emberi kultúra nemzeti és egyetemes területeit.
- Formailag valamennyi – könyvtári szolgáltatásra alkalmas – dokumentumtípust tartalmaz (melléklet 7. sz. táblázat).
- Az integrált könyvtári katalógusban sokoldalúan feltárt.
Adatbázisaink:
Könyvtári katalógus: <http://corvina.bbmk.hu/WebPac.bbmkdb/CorvinaWeb>
Helyismereti katalógus: <http://corvina.bbmk.hu/WebPac.bbmklo/CorvinaWeb>
Mikszáth különgyűjtemény: <http://corvina.bbmk.hu/WebPac.prazdb/CorvinaWeb>
Ellátott településeink különkatalógusa:
<http://corvina.bbmk.hu/WebPac.bbtldb/CorvinaWeb>
OPlakátgyűjtemény:
Valamennyi felsorolt katalógus felhasználóbarát módon elérhető könyvtárunk honlapjáról: www.bbmk.hu
- A gyarapítás szakmai és költségvetési előírások betartása mellett elfogadhatóan működött.

Humán erőforrás

- A könyvtár humán erőforrásaival hatékonyan gazdálkodott, ennek köszönhető, hogy a megnövekedett szakmai feladatokat az alacsony létszámmal is teljesíteni tudtuk (8. sz. táblázat).
- A szakmai feladatokat ellátó munkatársak megfelelő képzettséggel és kompetenciákkal rendelkeznek.
- A könyvtárosok munkafeltételei javultak: a munkaállomások és könyvtári terek szolgáltató baráttá váltak.

Eszközpark

- Az informatikai és a technikai eszközök száma jelentősen bővült a sikeres TIOP pályázatnak köszönhetően (melléklet 9. sz. táblázat).
- Egységes könyvtári integrált szoftver alkalmazására került sor.

Jövőkép

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár a jövőben is Nógrád megye meghatározó kulturális alapintézménye kíván lenni.

Sokrétű szolgáltatásrendszere, kapcsolatai által a megye legmeghatározóbb művelődési intézményévé, az információs társadalom részévé kíván válni.

Törekszik a használó orientált szolgáltatások kialakítására, az igényeknek megfelelő információs gyűjtemények építésére.

Olyan könyvtárat szeretnénk a jövőben megvalósítani, amely teljesítőképességében meg tud felelni környezetünk társadalmi, gazdasági folyamatainak, amely kapcsolódik múltunkhoz.

Könyvtárunk által nyújtott szolgáltatások túlnőnek az épület falain. Térben és időben korlátozás nélkül hozzáférhetőek.

Intézményünk az esélyegyenlőséget biztosítja valamennyi partnere számára, segíti a leszakadó csoportok felzárkózását.

Küldetésnyilatkozat

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár, mint települési és megyei feladatokat is ellátó nyilvános könyvtár, az információs esélyegyenlőség és a demokrácia helye.

Könyvtárunk a megye legnagyobb nyilvános könyvtáraként, arra törekszik, hogy lehetőséget biztosítson minden használónak, hogy a törvény adta jogát – a kulturális javak megismerését, a műveltség gyarapítását, az önképzést – egy működőképes, vonzó közösségi színtérben tudja érvényesíteni a társadalmi kommunikáció technikai színvonalának hatékony növelésével.

Intézményünk alapvető küldetése a minél több elégedett könyvtárhasználó. A tudásalapú társadalom alapintézményeként célunk az, hogy mindenki számára biztosítsuk a szabad, korlátozás nélküli hozzáférést a dokumentumokhoz, a hazai és nemzetközi információhoz és tudásanyaghoz. A siker záloga pedig az eddig végzett munka, valamint az itt dolgozó szakemberek és munkatársak képzett és elkötelezett, segítőkész gárdája.

Könyvtárunk támogatni kívánja az oktatás különböző szintjein tanulókat, a gyermekek olvasóvá nevelését és a szabadidő hasznos eltöltését.

Sokoldalúan feltárt gyűjteményünket szolgáltatásainkban kiajánljuk, népszerűsítjük, pályázatok és egyéb lehetőségek kiaknázásával megerősítjük.

A minél hatékonyabb könyvtári szolgáltatások érdekében, folyamatosan tájékozódunk a használói igényekről, részt veszünk az olvasási kultúra fejlesztésében. Fontosnak tartjuk a megyében dolgozó könyvtárosok képzését, továbbképzését.

A szülőföldre vonatkozó értékes irodalmat a teljesség igényével gyűjtjük, feltárjuk, gondozzuk, archiváljuk és rendelkezésre bocsátjuk.

Szem előtt tartjuk a stratégiai gondolkodást, az igényességet, a becsületességet, eredményességre törekszünk.

Kiemelt célunk a könyvtárkép társadalmi megítélésének javítása.

A Palócföld című folyóirat kiadójaként elősegítjük Nógrád megye irodalmi értékeinek közvetítését.

Könyvtárunk küldetését folyamatosan bővülő dokumentumállományával, a felhasználói igényeknek megfelelő szolgáltatásaival, technikai felszereltségével, könyvtárosai szakmai felkészültségével valósítja meg.

A 2014-2018 közötti időszak stratégiai terve

Stratégiai tervünk igazodik az országos könyvtári stratégiában megfogalmazott szakmai célkitűzésekhez.

Könyvtárunk biztosítja a szórakozást, művelődést, önművelést, tanulást, az életminőség javításához szükséges ismeretek megszerzését, értékközvetítő szerepet vállal.

Feladatunk a meglévő dokumentum- és információs vagyron megőrzése, fejlesztése, az informáci és tudásközvetítés.

A feladat ellátásához korszerű épületre, a kor színvonalának megfelelő informatikai háttérre, és a korlátlan hozzáférés megteremtésére van szükség.

Szakembereink modern ismeretekkel rendelkeznek, könyvtárunk ez által minőségi szolgáltatásokat biztosít és segíti használóit.

Támogatjuk a hozzánk fordulókat életminőségük javításában, élethosszig tartó tanulásuk során, használó képzéseket tartunk számukra és biztosítjuk az esélyegyenlőséget.

Könyvtárunk vezetésének és minden munkatársának alapvető célja, hogy partnereink megbízható, a fejlődést követő, minőségi szolgáltatást nyújtó intézményként gondoljanak ránk. Ennek érdekében fontosnak tartjuk szolgáltatásaink magas színvonalának megtartását, azok folyamatos javítását, fejlesztését.

Információközvetítő, értékközvetítő szerepünkől adódóan aktívan bekapcsolódunk Nógrád megye, Salgótarján kulturális és társadalmi életébe.

Intézményünk jelen van Nógrád megye kistélepülésein, ahol a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer (KSZR) keretein belül biztosítjuk az információhoz való szabad és korlátlan hozzáférést.

Célok

1. A Balassi Bálint Megyei Könyvtár a tudásalapú társadalom alapintézményeként tegye lehetővé térségünk valamennyi lakosa számára a szabad, korlátozás nélküli hozzáférést az információk és dokumentumok teljes spektrumához.
2. A gyarapítás során vegyük figyelembe az országos könyvtári rendszerben betöltött szerepünket. Gyűjteményünket ennek és a használói igényeknek megfelelően kell alakítani.
3. Változatos és igényes képzőművészeti, zenei, irodalmi és ismeretterjesztő rendezvényeket kínálunk minden érdeklődő számára.
4. Könyvtárosaink tudása, információkeresési digitális és kommunikációs kompetenciája folyamatosan fejlődésen kell, hogy átmenjen. Az új ismeretek szerzése, elsajátítása és közvetítése folyamatos tevékenység, a napi munkafolyamatok szerves része.
5. A könyvtárunkban folyó munkának egyre pozitívabb megítélést kell kapnia, a használói körnek bővülnie kell.
6. Tervezett, ellenőrzött és dokumentált minőségmenedzsment tevékenység megvalósítására, és a hozzájuk kapcsolódó dokumentumok egységes szerkezetben való megjelenítésére kell törekedni.
7. A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer (a továbbiakban: KSZR) hatékony és jogszabályi kereteknek megfelelő működtetése Nógrád megyében.

8. Szakmai és érdekvédelmi szervezetek – a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Nógrád Megyei Szervezete, a Közgyűjteményi és Közművelődési Dolgozók Szakszervezete (KKDSZ) Nógrád Megyei Szervezete, Magyar Országos Közös Katalógus, Országos Dokumentumellátó Rendszer – és az intézményen belüli civil élet aktív működtetése.
9. Fenntartóval való folyamatos kapcsolattartás.

Kiemelt kulesterületek

1. cél:

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár a tudásalapú társadalom alapintézményeként tegye lehetővé térségünk valamennyi lakosa számára a szabad, korlátozás nélküli hozzáférést az információk és dokumentumok teljes spektrumához.

Beavatkozások

1. A működő szolgáltatások egységes rendszerben, minőségi alapon történő folyamatos fejlesztése, az olvasói igényeknek megfelelően.
2. Adatbázisaink közvetlen kapcsolódása a Magyar Országos Közös Katalógushoz, az Országos Dokumentumellátási Rendszerhez.
3. 24 órás online könyvtári és tartalomszolgáltatás működtetése, és megyei szinten az egységes integrált szoftver használat feltételeinek biztosítása.
4. Megyei szinten egységes szolgáltatási felület alkalmazása, ami közös keresési felületet tesz lehetővé és kapcsolatot biztosít az országos rendszerekkel.
5. Digitalizálási munkafolyamatok erősítése.
6. A könyvtárban őrzött kulturális javaknak a digitalizálása, az online hozzáférés és az archiválás biztosítása.
7. A periodika modul teljes körű használatának bevezetése. Az on-line előjegyzés lehetőségének biztosítása.

2. cél:

A gyarapítás során figyelembe vesszük az országos könyvtári rendszerben betöltött szerepünket. Gyűjteményünket ennek és a használói igényeknek megfelelően alakítjuk.

Beavatkozások

1. A gyűjteményfejlesztés forrásainak minél jobb kihasználása, költséghatékony gyarapítási stratégia kialakítása, kiemelten a nemzeti kisebbségek és a segítséggel élők igényeire.
2. A település igényeihez, a lakosság összetételéhez igazodó, folyamatosan bővülő és cserélődő könyvkínálat biztosítása KSZR-en keresztül.
3. Új gyűjtőköri szabályzatot készítése.

3. cél:

Változatos és igényes képzőművészeti, zenei, irodalmi és ismeretterjesztő rendezvényeket kínálunk minden érdeklődő számára.

Beavatkozások

1. Kiállító- és közösségi tereink technikai korszerűsítése.
2. Országos programokhoz való csatlakozás.

3. Aktív részvétel az olvasáskultúra fejlesztésében.
4. Forrásteremtés, pályázatkészítés.
5. Közös programok szervezése együttműködő partnereinkkel.

4. cél:

Könyvtárosaink tudása, információkeresési digitális és kommunikációs kompetenciája folyamatosan fejlődik. Az új ismeretek szerzése, elsajátítása, és közvetítése folyamatos tevékenység, a napi munkafolyamatok szerves részét képezik.

Beavatkozások

1. A szervezet tudásbázisának folyamatos bővítése.
2. A képzési igények felmérése, tervezése, összehangolása az egyén és az intézményi stratégia célokkal, a képzési források és lehetőségek arányos elosztása a menedzsment és a beosztott munkatársak között.
3. Belső továbbképzések rendszerességének biztosítása.
4. A kreativitás ösztönzése a szakmai műhelyekben, munkacsoportokban való részvétel támogatása.
5. A minőségi szemlélet elterjedésének erősítése a szervezeten belül.
6. Kollégáink részvételének támogatása a társintézmények rendezvényein.

5. cél:

A könyvtárunkban folyó munkának egyre pozitívabb megítélést kell kapnia, a használói körnek bővülnie kell.

Beavatkozások

1. Előadások, tréningek szervezése az intézményeinkben a marketing, a kommunikáció és a digitalizálás témakörében.
2. A potenciális használók folyamatos megszólítása, kiemelten a hátrányos helyzetűekre és a segítséggel élőkre.
3. Használó-képzés szervezése a különböző korosztályú csoportok részére.
4. Közérdekű információszolgáltatás, személyre szabott tájékoztatás, korszerű kommunikációs és közhasznú információs szolgáltatás biztosítása.
5. Nógrád megyénkben élő nemzetiségek kultúrájának ápolása
6. A közérdekű adatok folyamatos, naprakész publikálása.
7. PR – Marketing munka erősítése.
8. Helyi média szereplőivel való kapcsolattartás.

6. cél:

Tervezett, ellenőrzött és dokumentált minőségmenedzsment tevékenység megvalósítása. A hozzájuk kapcsolódó dokumentumok egységes szerkezetben való megjelenítése.

Beavatkozások

1. Adottságaink és eredményeink számbavétele, szervezeti önértékelés és fejlesztés elősegítése.
2. Munkabizottság alakítása.
3. Használói elégedettség vizsgálat megismétlése.
4. Az önértékelési modell kidolgozása.
5. A partnerközpontúság fejlesztése.
6. A könyvtári folyamatok szabályozása és dokumentálása.
7. A teljesítménymutatók alkalmazása, az eredmények értékelése.

7. cél:

Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer hatékony és jogszabályi kereteknek megfelelő működtetése Nógrád megyében.

Beavatkozások

1. A Balassi Bálint Megyei Könyvtár Könyvtárellátási Szolgáltató Központjának folyamatos kapcsolattartása az önkormányzatokkal.
2. Szerződések alapján a könyvtári szolgáltatások biztosítása.
3. Széleskörű gyűjtemény kialakítása és cseréje.
4. A helyi dokumentumállomány szakszerű gondozása.
5. Szakmai segítségnyújtás a könyvtári munkafolyamatokban.
6. A települések könyvtárosai számára szakmai információk biztosítása.
7. Továbbképzések szervezése.
8. Rendezvények, programok megvalósítása a településeken, kapcsolódva az állami, helyi ünnepekhez.

8. cél:

Szakmai és érdekvédelmi szervezetek – Magyar Könyvtárosok Egyesülete Nógrád Megyei Szervezete, KKDSZ Nógrád Megyei Alapszervezete, Magyar Országos Közös Katalógus, Országos Dokumentumellátó Rendszer - és az intézményen belüli civil élet aktív működtetése.

Beavatkozások

1. Folyamatos kapcsolattartás az országos szervezetekkel.
2. Döntés előkészítési munkákban való aktív részvétel.
3. Együttműködés közös pályázatok kapcsán.
4. Programok, rendezvények szervezése együttműködésben.
5. Szakmai segítségnyújtás, tanácsadás egymás felé.

9. cél:

Fenntartóval való folyamatos kapcsolattartás.

Beavatkozások

1. Fenntartói döntések előkészítése.
2. A fenntartó által kiadott dokumentumok megőrzése, feltárása, szolgáltatása.
3. A fenntartó által szervezett programokon, rendezvényeken való aktív részvétel.
4. A fenntartó részére anyaggyűjtés, témafigyelés, irodalomkutatás.

Összegzés

Könyvtárunk a stratégiai célok megfogalmazása kapcsán igyekszik a folyamatok folytonossága mellett a dinamizmusra törekedni, megújulni, a kor elvárásainak megfelelően új szemléletet, módszereket, technikákat alkalmazni.

Ehhez érezzük fontosnak azt, hogy könyvtárunknak 2014-2018 közötti időszakra legyen megvalósítható stratégiai terve, küldetésnyilatkozata.

A stratégiai célok teljesüléséhez új trendeket kell figyelembe venni, mind a hazai mind a nemzetközi életből. Ezért is tartjuk fontosnak, hogy stratégiánk szorosan illeszkedjen a hazai könyvtárügy irányvonalaihoz.

Mindezen túl, a fenntartói szándék is be kell, hogy épüljön Stratégiai tervünkbe. Kultúráközvetítő intézményként, az óvodától a munkahelyig, a családtól a kisebb közösségeken át képviseljük és közvetítjük az értékeket. Tesszük ezt intézményesen és azon kívül is. Ez a mi küldetésünk!

Salgótarján, 2014. május 20.

Molnár Éva

igazgató

Melléklet

1. sz. táblázat: Települési közkönyvtári ellátás alakulása 2007-2013 között

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Az ellátott települések száma	58	61	63	64	66	74	105

2. sz. táblázat: Különgyűjteményeink szolgáltatásai a speciális olvasói igények tükrében

Részlegeink	Speciális eszközök, szolgáltatások
Nyelvi-zenei részleg	Nagyítógép Felolvasógép Kézi nagyítók Kölcsönözhető rádiós magnók Hangoskönyvek, CD-k, DVD-k Digitalizáló gép Hangostérkép Önkiszolgáló kölcsönzőpult Acer érintőképernyős monitor
Gyermekrészleg	Babasarok Meseszoba Pelenkázó
Felnőtt kölcsönző	Európai Uniós sarok Könyvtári szakgyűjtemény Tanulást segítő dokumentumok Olvasói igényekhez, évfordulókhöz kapcsolódó aktuális kiemelések (Természetgyógyászat, Csináld magad!, Akikről a hírek szólnak, Romológia stb.)
Kojnok Nándor Helyismereti Gyűjtemény és Olvasóterem	Speciális szakgyűjtemény Mikrofilmolvasó Színes fénymásoló CD-jogtár CD-Romok Napilap- és folyóiratolvasó Nem hagyományos dokumentumok gyűjteménye: képeslapok, fotók, plakátok. Helyismereti cikkadatbázis
Bóna Kovács Károly Galéria	Képzőművészeti kiállítások Települések bemutatkozásai Hagyományörzés Helyi alkotók bemutatkozási lehetősége Országos vándorkiállítások

3. sz. táblázat: Rendezvényeink látogatószáma, használó-képzés

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Rendezvényeken résztvevők száma (fő)	3494	7790	13036	13214	35928	25468	27325
Használó-képzésben résztvevők száma (fő)	196	3140	2194	148	2478	3672	1935

4. sz. táblázat: Országos olvasásnépszerűsítő, olvasásfejlesztő kampányok

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Internet Fiesta	273	291	304	321	410	537	1490
Őszi Könyvtári Napok	283	317	1813	1460	1440	1920	1488

5. sz. táblázat: Rendezvényeink 2007-2012

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Rendezvények száma	65	245	412	314	418	338	247
Rendezvényeken résztvevők száma (fő)	3494	7790	13036	13214	35928	25468	27325

6. sz. táblázat: Távhasználat

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Távhasználók száma (fő)	68355	159853	212061	155377	203934	223029	141782

7. sz. táblázat: Állományadatok

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tárgyévben leltárba vett állomány (db)	4706	8999	2841	2162	4866	3495	6772
- ebből könyv és bekötött időszak kiadvány	4332	7879	2640	1990	4356	3315	6143

Tárgyév december 31-én az összes állomány (db)	268675	277314	275634	276864	278320	278407	285154
- ebből könyv és bekötött időszaki kiadvány	238723	246264	244402	245465	246436	246368	251718
Nyomtatott kurrens időszaki kiadványok címek száma	291	292	241	250	249	200	195
Nyomtatott kurrens időszaki kiadványok példányok száma	354	351	274	271	270	220	215

8. sz. táblázat: Könyvtári munkakörben dolgozók száma

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Könyvtárban dolgozók száma (fő)	40	39	39	31	28	27	27	24

9. sz. táblázat: Informatikai és technikai eszközök bővítése

Informatikai és technikai eszközök bővítése a sikeres TIOP-1.2.3-08/1-2008-0014 számú pályázatunk segítségével

	Megnevezés	darabszám
1.	Számítógép konfiguráció+ MS Win 7 +MS Office programok	18 db
2.	Plustek OpticBook könyvszkennel	2 db
3.	Samsung CLP-670 színes lézernyomtató	2 db
4.	Nero 9 CD/DVD író szoftver	9 db
5.	Adobe Photoshop szoftver	1 db
6.	CorelDraw Graphics szoftver	1 db
7.	Hangostérkép+S12 MP3 player	1 db
8.	MagnaLink Mira készülék+Monitor	1 db
9.	Indi 5 indukciós készülék	1 db
10.	TIPI-Link wifi acces point+ jelisméltő	15 db
11.	Fujitsu Eternus DX80 központi adattároló	1 db

12.	SUN Fire X2270-HI webszerver	1 db
13.	SP542MU blokknyomtató	1 db
14.	Önkiszolgáló pult, vonalkódolvasóval	1 db
15.	PST E6500 számítógép	1 db
16.	Acer 23 érintőképernyős monitor	1 db
17.	SUN Fire X4170 szerver	2 db
18.	Zeutshel professzionális könyvszkennel	1 db
19.	Corvina licencek	1 db
20.	Központi dokumentumtár szoftver	1 db
21.	Megyei portál szoftver	1 db